

Plenarhandling

B9-0462/2023

16.11.2023

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

Barnen först – förstärkning av barngarantin, två år efter dess antagande
(2023/2811(RSP))

Dragoş Pişlaru

för utskottet för sysselsättning och sociala frågor

B9-0462/2023

Europaparlamentets resolution Barnen först – förstärkning av barngarantin, två år efter dess antagande (2023/2811(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av FN:s konvention om barnets rättigheter, som antogs i New York den 20 november 1989,
- med beaktande av kommissionens rekommendation 2013/112/EU av den 20 februari 2013 *Bryta det sociala arvet – investera i barnens framtid*¹,
- med beaktande av sin resolution av den 24 november 2015 om att minska ojämlikhet, med särskilt fokus på barnfattigdom², i vilken kommissionen och medlemsstaterna uppmanades att införa en barngaranti och särskilt uppmärksamma fattiga barn och deras tillgång till tjänster,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt principerna 1, 3, 11, 16 och 19,
- med beaktande av rådets rekommendation av den 22 maj 2019 om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet³,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 mars 2021 *EU:s strategi för barnets rättigheter* (COM(2021)0142),
- med beaktande av sin resolution av den 29 april 2021 om den europeiska barngarantin⁴,
- med beaktande av rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti⁵,
- med beaktande av sin resolution av den xxx om att minska ojämlikheten och främja social inkludering i kristider för barn och deras familjer,
- med beaktande av det sociala toppmötet i Porto och det sociala målet att senast 2030 minska antalet personer som riskerar fattigdom eller social utestängning med minst 15 miljoner, däribland minst 5 miljoner barn,
- med beaktande av kommissionens uttalande av den 19 november 2021 på Internationella barndagen, i vilket kommissionen uppmärksammade antagandet av förklaringen om barnets rättigheter i FN:s generalförsamling den 20 november 1959,

¹ EUT L 59, 2.3.2013, s. 5.

² EUT C 366, 27.10.2017, s. 19.

³ EUT C 189, 5.6.2019, s. 4.

⁴ EUT C 506, 15.12.2021, s. 94.

⁵ EUT L 223, 22.6.2021, s. 14.

- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
- A. Den socioekonomiska situationen för barn och deras familjer i Europa när det gäller hälsorelaterade och långsiktiga sociala konsekvenser för barns välbefinnande har förvärrats till följd av covid-19-pandemin, vilket har lett till ökad ojämlikhet och social utestängning och förvärrat befintliga utmaningar, särskilt för barn och familjer i utsatta situationer. Som ett resultat av de nedstängningsåtgärder som vidtagits för att kontrollera nödsituationen, störningarna i vardagslivet och de sociala kontakterna, stängningarna av skolor, den minskade kapaciteten hos systemen för att säkerställa skydd mot våld i hemmet, övergrepp och vanvård, störningarna av grundläggande sociala tjänster, avsaknad av tillgång till utbildning online på grund av brist på nödvändig utrustning, internettäckning eller till och med el, bidrog covid-19-pandemin till psykiska hälsoproblem, utbildningsluckor och ökade skolavhopp samt ökat våld och övergrepp mot barn. Den socioekonomiska situationen för barn och deras familjer har försämrats ytterligare till följd av det krig som orsakats av den ryska invasionen av Ukraina och som fått förödande konsekvenser inte bara för de miljontals flyktingbarn och deras familjer som flytt kriget, utan för EU:s befolkning i stort, i form av kraftigt stigande levnadskostnader, energipriser och inflation, ökande ojämlikhet samt sämre tillgång till grundläggande tjänster och hälsosamma livsmedel och läkemedel till överkomliga priser, och fler barn och ungdomar som hamnat i fattigdom.
- B. Effektiv tillgång till viktiga tjänster av god kvalitet för behövande barn och deras familjer, inbegripet effektiv och kostnadsfri tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg och hälso- och sjukvård av hög kvalitet, samt utbildningsverksamhet och skolbaserad verksamhet, minst en sund måltid varje skoldag, effektiv tillgång till lämpliga bostäder och hälsosam kost, spelar en viktig roll för att bryta det negativa sociala arvet och lyfta barn och deras familjer ur fattigdom och social utestängning. Detta är viktigt för att motverka den komplexa mångdimensionella karaktären hos fattigdom och utsatthet.
- C. Att investera i barns tidiga år är avgörande för att bekämpa barnfattigdom och social utestängning. Säkerställandet av en god omsorg för barns sunda tillväxt, utveckling och välbefinnande ger en solid grund tidigt i livet, till gagn för individer och samhällen. Att investera i den yngsta åldersgruppen bidrar till ett välmående samhälle i stort eftersom det kan ge en avkastning som är minst fyra gånger större än den ursprungliga investeringen⁶. Flera medlemsstater har avsatt mer än 5 % av sitt stöd inom Europeiska socialfonden plus (ESF+) och totalt 8,9 miljarder euro i form av stöd från ESF+ har tills vidare programplanerats av 23 medlemsstater för att åtgärda barnfattigdomen. Vissa medlemsstater har inte anslagit några medel från ESF+ till målet att bekämpa barnfattigdom, medan andra har öronmärkt mindre än 5 % av sina ESF+-program. Genomförandet av planerna enligt ESF+ har försenats, vilket i sin tur har försenat de reformer som ska göras inom ramen för de nationella handlingsplanerna för barngarantin, som finansieras genom ESF+. Enbart ESF+-medlen är dock långt ifrån tillräckliga för att ta itu med utmaningen med barnfattigdom i EU, och därför är en betydande ökning av finansieringen av den europeiska barngarantin av yttersta vikt. Barnfattigdom är ett europeiskt problem som påverkar alla medlemsstater och som bör hanteras som sådant i alla medlemsstater med hjälp av ambitiösa europeiska och

⁶ Studie vid University of Pennsylvania om hög avkastning på investeringar: [High Return on Investment \(ROI\)](#).

nationella instrument. NextGenerationEU, i synnerhet pelaren "Strategier för nästa generation" i de nationella planer för återhämtning och resiliens som medlemsstaterna har antagit inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens, utgör ett unikt tillfälle för betydande investeringar och reformer för att förbättra kvaliteten på förskoleverksamheten och barnomsorgen och göra dem mer inkluderande. Medlemsstaternas genomförande av dessa åtgärder bör noggrant kontrolleras och utformas och ske i samverkan med befintliga nationella program och EU-program inom detta område, i synnerhet den europeiska barngarantin, ESF+ och övriga europeiska struktur- och investeringsfonder.

- D. Under 2021 befann sig 758 018 barn i alternativ omvårdnad i EU. Barn i alternativ omvårdnad drabbades särskilt hårt under pandemin när regeringarna i vissa länder reagerade på covid-19-krisen genom att reducera eller stänga särskilda boenden, vilket innebar att barnen förhastat och ofta oförberett återvände till sina biologiska familjer, ofta utan att man tog itu med de underliggande orsakerna till att de ursprungligen hade placerats inom vård och omsorg. Familjer som drabbats av fattigdom kan befinna sig i en situation där föräldrarna inte längre kan ta hand om barnen på ett adekvat sätt, vilket kan leda till familjeseparationer och att barn hamnar i alternativ omvårdnad. Nedstängningarna under covid-19-pandemin förvärrade de många faktorer som leder till familjeseparationer och som ofta resulterar i fattigdom, övergrepp, vanvård, sjukdom och död. Antalet barn som saknar eller riskerar att förlora föräldraomsorg kommer sannolikt att öka till följd av de långsiktiga socioekonomiska effekterna av de nuvarande kriserna på familjernas förmåga att tillhandahålla vård och omsorg. Barngarantin skulle kunna bidra till att få till stånd en övergång från institutionaliserad till familje- och samhällsbaserad vård för alla barn, eftersom den tar upp sammanhängande faktorer som leder till institutionalisering av barn, och barn som är föremål för alternativ omvårdnad utgör en prioriterad målgrupp.
- E. Barnfattigdom och social utestängning fortsätter att vara en avgörande utmaning i hela EU. I genomsnitt riskerar nästan vart fjärde barn fortfarande att drabbas av fattigdom eller social utestängning. Andelen varierar stort, från över 40 % i vissa länder till 11 %⁷ i andra eller till och med i regioner inom medlemsstaterna⁸, och tendenserna i många av dem är negativa till följd av de många kriserna i EU och globalt.
- F. Många barn befinner sig i en utsatt situation – inte bara de som drabbas av fattigdom och social utestängning, utan även barn med funktionsnedsättning, barn som lider av psykisk ohälsa, barn från en minoritetsbakgrund eller etnisk bakgrund, barn i familjer med en förälder, barn som bor på institutioner, barn utan föräldraomsorg, invandrar- och flyktingbarn, hemlösa barn, barn som lever i bostäder med allvarliga brister osv. Psykisk ohälsa bland barn håller i allt större utsträckning på att bli ett betydande problem. Ångest och depression är de vanligaste typerna av störningar. För att förbättra barns liv på kort sikt och garantera dem en tillfredsställande utveckling på lång sikt krävs det strukturella förändringar och innovativa lösningar för hur politiken genomförs samt ett intersektoriellt tillvägagångssätt på EU-nivå liksom på nationell, regional och lokal nivå.
- G. Den europeiska barngarantin är ett innovativt politiskt instrument av hög kvalitet som

⁷ Eurostat.

⁸ Uppgifter från Eurostat 2022.

har potential att åstadkomma betydande förbättringar i vardagen för miljontals barn i EU på ett mångdimensionellt sätt. Mer behöver göras för att få till stånd ett mer omfattande intersektoriellt tillvägagångssätt för att motverka risken för barns utsatthet och för att säkerställa ett verkligt genomförande genom att undanröja de strategiska, politiska, administrativa och finansiella hindren.

- H. Den europeiska barngarantin är ett innovativt politiskt instrument av hög kvalitet som har potential att åstadkomma betydande förbättringar i vardagen för miljontals barn i EU på ett mångdimensionellt sätt. Dess syfte är att förebygga och bekämpa fattigdom och social utestängning genom att garantera behövande barn faktisk tillgång till ett antal viktiga tjänster. EU och medlemsstaterna bör göra allt de kan för att förverkliga den europeiska barngarantin genom att fullt ut genomföra rådets rekommendation och de nationella handlingsplanerna och alla andra europeiska och nationella program som bidrar till tillhandahållandet av dess viktigaste tjänster. Mer behöver göras för att få till stånd ett mer omfattande och intersektoriellt tillvägagångssätt för att motverka risken för fattigdom eller social utestängning bland barn och säkerställa ett verkligt och effektivt genomförande av barngarantin genom att undanröja alla strategiska, politiska, administrativa och finansiella hinder och genom att kontrollera och utvärdera de nationella handlingsplanerna.
- I. Tjugo månader efter den ursprungliga tidsfristen i mars 2022 har endast 25 medlemsstater antagit sina nationella handlingsplaner för barngarantin, med fokus på de viktigaste områden som anges i den tillhörande rådsrekommendationen. De planer som lämnats in varierar avsevärt när det gäller styrningsmetoder, uppsökande verksamhet och målinriktade strategier för de mest missgynnade grupperna, system för övervakning av framsteg, tidsplaner för föreslagna åtgärder och planerade budgetar för ett effektivt genomförande av sådana åtgärder. Flera planer framstår som allmänna och ytliga dokument där beslutsfattarna endast räknar upp åtgärder som redan har vidtagits eller planerats. I allmänhet uppmärksammar inte de nationella handlingsplanerna särskilt utsatta familjer, såsom familjer med en förälder, låginkomstfamiljer och stora familjer som står inför ytterligare svårigheter.
- J. I vissa länder har de nationella handlingsplanerna följts av ändringar av befintliga lagar inom flera områden, såsom avinstitutionalisering eller tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg. Alla nationella handlingsplaner omfattar inte nya åtgärder för att ta itu med barnfattigdom och socialt utanförskap och har inte en tydlig budget, tidsfrist eller kontrollmekanism.
- K. De nationella handlingsplanerna är dokument som är under ständig utveckling och de bör ses över och uppdateras regelbundet. Samtidigt måste det säkerställas att de verkar utifrån ett integrerat och mångdimensionellt tillvägagångssätt och att de har en nära koppling till den nationella, regionala och lokala kontext i vilken de tillämpas.
- L. Barnfattigdom har en kraftig territoriell dimension, och samarbete med de regionala och lokala myndigheterna liksom med civilsamhällesorganisationer som hjälper barn och familjer ger effektivare och mer varaktiga resultat för barnen och deras familjer. Klyftan mellan stad och landsbygd bör uppmärksammas mer och uppgifter bör samlas in på

regional och lokal nivå⁹.

- M. Några länder har brustit i transparens och har inte inkluderat barnen och deras familjer, personalen och tjänsteleverantörerna inom förskoleverksamhet och barnomsorg och de organisationer som företräder dem samt civilsamhällesorganisationerna i samrådsförfarandet för att utforma de nationella handlingsplanerna. Länder som har tagit hjälp av tekniskt stöd och deltagande av berörda parter har tagit fram nationella handlingsplaner av bättre kvalitet och riktade åtgärder för att barn ur några av de mest missgynnade grupperna ska få verklig tillgång till grundläggande tjänster.
- N. I flera länder är ett konsekvent institutionellt åtagande och tillräckliga personalresurser en utmaning, liksom även engagemanget från och en ordentlig samordning av olika ministerier och organ samt regionala och lokala myndigheter. Nationella samordnare ansvarar för genomförandeprocessen och för att samordna arbetet inom de olika ansvariga ministerierna.
- O. Insamlingen av heltäckande och disaggregerade uppgifter om barnfattigdom och social utestängning är fortfarande otillräcklig. Några länder har problem med att utveckla och genomföra en kontrollram för sina nationella handlingsplaner, med en uppsättning indikatorer för att mäta framstegen och resultaten för mottagarna, samt att utarbeta och genomföra en budgeterad handlingsplan för att kontinuerligt förbättra tillgången till och förvaltningen av de uppgifter som krävs för att rapportera om framstegen i genomförandet och om tillgången till grundläggande tjänster på nationell, regional och lokal nivå samt förbättra uppgifternas kvalitet och jämförbarhet. Bristen på standardiserade riktlinjer för uppgiftsinsamling försvårar en ändamålsenlig kontroll av genomförandet av den europeiska barngarantin. Regionala och lokala organisationers tillgång till information fortsätter att utgöra ett hinder för ett enhetligt genomförande av den europeiska barngarantin.

Kontroll och utvärdering av genomförandet av den europeiska barngarantin och de nationella handlingsplanerna

1. Europaparlamentet uppmanar de återstående medlemsstaterna (Österrike och Lettland) att snabbt anta sina nationella handlingsplaner för barngarantin.
2. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa ett fullständigt genomförande av sina nationella handlingsplaner och att vid översynen av dem beakta den aktuella utvecklingen och specifika situationer på nationell, regional och lokal nivå. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fastställa ännu mer ambitiösa mål för att motverka barnfattigdom, med riktade åtgärder för att säkerställa tillgång till viktiga tjänster för alla barn redan i tidig ålder, särskilt för de barn som har störst behov, t.ex. barn som fördrivits på grund av krig, inklusive kriget i Ukraina, hemlösa barn eller barn som bor i bostäder med allvarliga brister, barn med funktionsnedsättning eller som lider av psykisk ohälsa, barn med invandrarbakgrund eller bakgrund i en etnisk minoritet, i synnerhet romer. Parlamentet betonar att de nationella handlingsplaner som antagits varierar kraftigt sinsemellan, vilket hotar barngarantins övergripande mål att stödja uppåtgående social konvergens i EU. Parlamentet beklagar särskilt att flera nationella handlingsplaner inte innehåller mätbara eller konkreta mål, vilket är mycket

⁹ Eurofound's rapport [Guaranteeing access to services for children in the EU](#), 21 september 2023.

oroväckande vad gäller kvaliteten på de åtgärder som faktiskt vidtas.

3. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utforma en nationell ram för uppgiftsinsamling, kontroll och utvärdering avseende sina nationella handlingsplaner med användning av deltagarbaserade forskningsmetoder och insamling av disaggregerade uppgifter på nationell, regional och lokal nivå, i syfte att ta fram en evidensbaserad strategi, följa upp kvantitativa och verkligt kvalitativa framsteg på fältet, bättre kartlägga god praxis och eventuella svagheter i de nationella handlingsplanerna, lättare upptäcka eventuella klyftor mellan strategier för yngre barn och för ungdomar samt fastställa gemensamma kvalitetsindikatorer för varje målgrupp som identifieras i barngarantin, inbegripet för barn under tre år.
4. Europaparlamentet framhäver behovet av omfattande och disaggregerade uppgifter om barnfattigdom och tillgång till viktiga tjänster från medlemsstaterna. Parlamentet understryker att de indikatorer för kontroll av barnfattigdom som har valts av undergruppen för indikatorer inom kommissionens kommitté för socialt skydd måste göra det möjligt att stärka kopplingen mellan den europeiska barngarantin och den sociala resultattavlan. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillsammans med Eurofound och relevanta civilsamhällesorganisationer ta fram gemensamma riktlinjer för insamling och rapportering av uppgifter om barn i alla målgrupper i samtliga medlemsstater. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utbyta bästa praxis om teknik för att samla in uppgifter och övervaka strategier, och att inrätta centrum för övervakning av barnfattigdom som ska samla in internationellt jämförbara uppgifter av god kvalitet som delats upp per målgrupp på nationell nivå, för att upptäcka kryphål i strategierna och bättre ringa in de mångdimensionella utmaningar som barnfattigdom, socialt utanförskap och intersektionell diskriminering innebär. Parlamentet betonar behovet av bättre insamling av uppgifter om barn som bor på institutioner, tillsammans med tidsbestämda mål för att möjliggöra för barn att lämna institutionerna och i stället placeras i familje- och samhällsbaserade miljöer.
5. Europaparlamentet understryker uppmaningen från parlamentets tvärpolitiska arbetsgrupp för barngarantin, som inrättades i april 2022, att kommissionen och de nationella myndigheterna ska kontrollera genomförandet av de nationella handlingsplanerna och inrätta en stabil och övergripande kontroll- och utvärderingsram på EU-nivå och en tillhörande bedömningsmetod och säkerställa faktiskt deltagande av alla relevanta berörda parter, inbegripet regionala och lokala myndigheter, i utarbetandet, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av de nationella handlingsplanerna. Parlamentet uppmanar befintliga plattformar, såsom de övervakningskommittéer som inrättats på nationell nivå i enlighet med förordning (EU) 2021/1060¹⁰ om gemensamma bestämmelser, att säkerställa ett meningsfullt deltagande av alla partner, inbegripet civilsamhällesorganisationer som hjälper utsatta barn, under hela genomförandet och utvärderingen av programmen.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, EUT L 231, 30.6.2021, s. 159.

6. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att skapa ett transparent och allmänt tillgängligt EU-omfattande kontrollverktyg. Parlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta med Eurofound och relevanta civilsamhällesorganisationer för att bidra till deras arbete för att skapa ett sådant verktyg som skulle kunna göra det lättare att tydligt identifiera önskade resultat för att öka garantins transparens, synlighet och ansvarsskyldighet genom att göra det möjligt att få en bild av läget i varje land och i EU som helhet.
7. Europaparlamentet noterar att ytterligare budgetaspekter och ekonomiska aspekter av varje nationell handlingsplan måste kontrolleras, särskilt omfattningen och påverkan av nationell finansiering och EU-finansiering, inbegripet finansiering som når mottagarna, liksom eventuella svårigheter för organisationer och potentiella mottagare att få tillgång till sådan finansiering. Parlamentet framhäver att frågan om den europeiska barngarantins "mervärde" måste beaktas ytterst noggrant, eftersom alla resurser som avsätts för garantins åtgärder inte bara ska ersätta befintliga nationella åtgärder eller EU-åtgärder utan komplettera dem. Parlamentet framhäver att de nationella handlingsplanerna inte ska innebära att befintliga program eller åtgärder får ett nytt namn eller stuvats om, eftersom detta skulle väcka frågor om den allmänna principen om additionalitet i EU:s sammanhållningspolitik. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda halvtidsöversynen i december 2023 för att stödja översynen av de nationella handlingsplanerna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att rationalisera sina nationella handlingsplaner och skapa synergier mellan dem och nationell politik och nationella strategier, i synnerhet de nationella planerna för återhämtning och resiliens, som bör utformas och ske i samverkan med de särskilda resurserna för barngarantin för att säkerställa att åtgärderna är konsekventa och förstärker varandra.
8. Europaparlamentet framhäver betydelsen av politiskt stöd och uppmanar medlemsstaterna att höja sin ambitionsnivå vad gäller genomförandet av den europeiska barngarantin. Parlamentet uppmanar rådet och de medlemsstater som innehar ordförandeskapet i rådet att se till att familjerna och barnen står i centrum för EU:s sociala agenda och samtidigt betona de långsiktiga positiva effekterna av investeringar i de yngre generationerna.

De nationella handlingsplanernas kvalitet

9. Europaparlamentet noterar det minskade utnyttjandet av förskoleverksamhet och barnomsorg bland låginkomstfamiljer och barn som lever i otrygga familjesituationer. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att avsevärt öka sitt fokus på mer högkvalitativ barnomsorg till ett överkomligt pris, för att förbättra dess kvalitet och göra den mer anpassningsbar till föräldrarnas behov. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja fortbildningen för förskole- och barnomsorgspersonal, bland annat genom att öka deras antal. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att de fem komponenterna i kvalitetsramen för förskoleverksamhet och barnomsorg i rådets rekommendation om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet genomförs och uppfylls för förskole- och barnomsorgspersonal, eftersom de påverkar tjänsternas kvalitet, tillgänglighet och inkludering¹¹. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att samarbeta nära med arbetsmarknadsparterna i syfte att säkerställa

¹¹ Eurofound, [Early childhood care: Accessibility and quality of services](#), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2015.

anständiga arbetsvillkor för de arbetstagare som behövs för att skapa eller uppdatera tjänster för att nå barngarantins mål. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa inkluderande utbildning och undvika segregering i klassrummen för att ge barn en jämlik start i livet och bryta fattigdomscykeln från den tidiga barndomen.

10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att anslå ytterligare resurser för att stödja barn med funktionsnedsättning, försenad utveckling och/eller särskilda behov. Parlamentet noterar att dessa resurser ytterligare bör komplettera förskoleverksamheten och barnomsorgen samt integreringen av deras behov i centrala tjänster, den tidiga upptäckten av risker och tillgången till tidiga insatser för barn. Parlamentet betonar att skolavhopp har en nära koppling till barn från missgynnade och eftersatta miljöer. Parlamentet efterlyser en tydlig identifiering baserad på tidig upptäckt av riskfaktorer som skulle bidra till att identifiera dem, och efterlyser skraddarsydda planer för barns utbildning, inbegripet icke-formell utbildning och fritidsaktiviteter inom konstnärliga ämnen och idrott. Parlamentet rekommenderar att lärare, pedagoger och andra ansvariga personer samarbetar med institutioner som är knutna till utbildningsanstalter, såsom vårdorganisationer för utveckling av integrerade tjänster, i syfte att ge parallellt stöd till familjer och barn som påverkas av omständigheter utanför skolan. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att anpassa inrättningarna och utbildningsmaterialet för förskoleverksamhet, barnomsorg och skolor till behoven hos barn med funktionsnedsättning, med hjälp av inkluderande metoder.
11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka sina insatser för att se till att alla behövande barn får åtminstone ett gratis och sunt mål varm mat varje dag, och uppmanar dem att erbjuda ett lämpligt alternativ när barn inte går i skolan, samtidigt som man ser på befintlig god praxis. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa tillgång till skolmatsalar och bekräftar som princip att inget behövande barn i EU någonsin bör nekas en måltid i skolan. Parlamentet noterar att andelen barn som löper risk för fattigdom och utestängning och som inte har råd med en näringsrik måltid varannan dag minskade från 25,82 % 2008 till 16,04 % 2021 men att många länder under de senaste krisåren registrerat en försämring vad gäller tillhandahållandet av tjänster.
12. Europaparlamentet framhäver att 5 % av låginkomsthushållen med barn i EU hade icke tillgodosedda medicinska behov 2022 och att flera icke tillgodosedda behov inom hälso- och sjukvårdssektorn har identifierats i de nationella handlingsplanerna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att etablera, stärka och anpassa sina hälso- och sjukvårdssystem för att undanröja alla former av diskriminering och se till att alla behövande barn får lika tillgång till tidigt ingripande och till hälso- och sjukvårdstjänster av god kvalitet, inbegripet tandvård samt ögonläkar- och psykologtjänster. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera tillgång till hälso- och sjukvård för mödrar, nyfödda och barn i sina nationella handlingsplaner.
13. Europaparlamentet framhäver att undermåliga bostäder fortfarande är en orsak till och konsekvens av barnfattigdom, eftersom detta är kopplat till energifattigdom och osäkra levnadsvillkor. Parlamentet betonar att 21,6 % av barnen i EU riskerade fattigdom eller socialt utanförskap under 2022¹², bland annat till följd av alltför höga boendekostnader.

¹² Eurofound.

Parlamentet uttrycker oro över att alldeles för många barn, i synnerhet de som är mest utsatta och marginaliserade, fortfarande saknar tillgång till grundläggande vatten-, sanitets- och hygien-tjänster. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa tillgång till sådana tjänster både hemma och i skolan. Parlamentet uppmanar sin kommission och medlemsstaterna att göra bostäder till en av hörnstenarna i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att skyndsamt utveckla en integrerad strategi på EU-nivå, inbegripet offentliga lösningar för subventionerat, icke-segregerat och rimligt prissatt boende, och att skapa ett stödjande ramverk för nationella, regionala och lokala myndigheter för att alla ska få trygga, sunda, tillgängliga och rimligt prissatta bostäder av god kvalitet. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att utforma, analysera och se över sin politik för subventionerade bostäder och sina bostadsbidragssystem för att bättre tillgodose behoven hos utsatta familjer och barn, inbegripet barn med funktionsnedsättning, och att de ska prioriteras i tillhandahållandet av subventionerade bostäder och i planeringen av energipolitiken.

14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att minska de praktiska och administrativa hindren för att få tillgång till viktiga tjänster genom att hålla förfarandena enkla och tillgängliga, både online och offline, och genom att godta förklaringar på heder och samvete när behövliga handlingar inte går att uppbringa.
15. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja uppsökande verksamhet och proaktivt öka medvetenheten om den europeiska barngarantin och de viktiga tjänster som barn och familjer kan dra nytta av. Parlamentet efterlyser stöd till lokala och regionala myndigheter för att inrätta gemensamma kontaktpunkter inom befintliga strukturer som kan ge barn och familjer riktad tillgång till information om tidig upptäckt och tidiga insatser för barn samt riktad stöd för tillgång till social trygghet och socialt bistånd samt handledning om tillgång till särskilda lokala åtgärder för social delaktighet.
16. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa kompletterande åtgärder för att se till att kollektivtrafiken är tillgänglig för alla behövande barn, inbegripet barn med funktionsnedsättning, barn som bor på landsbygden och barn med invandrarbakgrund.
17. Europaparlamentet betonar den avgörande betydelsen av att integrera högkvalitativa tjänster för behövande barn – gratis barnomsorg, hälso- och sjukvård, utbildning och lämpliga bostäder – i en samordnad strategi för att minska barnfattigdomen. Parlamentet noterar att integrerade och heltäckande tjänster bör vara inkluderande och tillgängliga för alla barn från tidig barndom, med en strategi för skraddarsydd insatser som utgår från det enskilda fallet. Parlamentet betonar att dessa är avgörande för att tillgodose alla barns och deras familjers individuella behov för att ta sig ur fattigdom och främja deras inkludering i samhället, bland annat genom hänsyn till föräldrarnas möjligheter att förena familjeliv och yrkesliv, deras deltagande på arbetsmarknaden och föräldrastöd.
18. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna behöver investera i system och politik för social trygghet, såsom system för tillräcklig minimiinkomst och minimilöner, som ett sätt att stödja de mest utsatta hushållen i EU. Parlamentet uppmanar alla medlemsstater att snabbt anta och genomföra rådets rekommendation av den 30 januari 2023 om tillräcklig minimiinkomst som säkerställer aktiv inkludering¹³ och direktiv

¹³ Rådets rekommendation av den 30 januari 2023 om tillräcklig minimiinkomst som säkerställer aktiv

(EU) 2022/2041 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen¹⁴ för att bekämpa fattigdom och social utestängning i EU. Parlamentet upprepar att det är mycket viktigt att inkomststöd och minimiinkomst inte bidrar till socialt beroende och att de snarare måste kombineras med incitament och stödverktyg som möjliggör aktiva åtgärder för (åter)integrering på arbetsmarknaden av dem som kan arbeta, i syfte att bryta den onda cirkeln av fattigdom och beroende av offentligt stöd för enskilda personer och deras familjer. Parlamentet är bekymrat över den italienska regeringens beslut nyligen att drastiskt begränsa sitt minimiinkomstsystem, som stödde omkring 3,6 miljoner människor, särskilt över dess inverkan på barn, vilket går emot mot den allmänna trenden i EU i kampen mot fattigdom och social utestängning.

19. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning om en övergripande och integrerad strategi mot fattigdom med ett fastställt mål för fattigdomsminskning, även för barnfattigdom. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att barns rätt till lämpligt boende tillgodoses, inklusive med hjälp av stöd för detta ändamål till föräldrar som har svårt att behålla eller få tag på en bostad, så att de kan stanna kvar med sina barn, och att fästa särskild uppmärksamhet vid unga vuxna som lämnar institutioner för barnomsorg. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta en särskild bostadspolitik för barn, baserad på barnspecifika uppgifter om hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden bland barn. Det är nödvändigt att underlätta tillgången till subventionerade bostäder genom att rationalisera och förenkla förfarandena på nationell och lokal nivå, avsevärt öka de offentliga satsningarna på bostäder, som fortfarande är mycket fragmenterade i EU, och stärka de ekonomiska bidragen och subventionerna till behövande familjer för att göra hyrorna mer överkomliga. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skydda sårbara hushåll med barn från vräkningar och stärka närvaron av socialtjänsten i områden med högre risk för social utestängning och bland marginaliserade befolkningsgrupper.
20. Europaparlamentet betonar att den europeiska barngarantin, liksom ungdomsgarantin, har potential att bli en drivkraft för positiva strukturella förändringar i medlemsstaternas förmåga att planera och tillhandahålla viktiga tjänster. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa samstämdhet och synergier mellan den europeiska barngarantin som en strategi mot fattigdom och den förstärkta ungdomsgarantin som en aktiv arbetsmarknadspolitik, för att täcka hela åldersspannet från födsel till vuxenliv, särskilt när det gäller åtgärder för integration på arbetsmarknaden och identifiering av målgrupper, tillgängliga tjänster och kompetensbehov. Parlamentet betonar att det under de kommande åren bör samlas in och analyseras uppgifter för att utvärdera hur barngarantin och den förstärkta ungdomsgarantin har fungerat tillsammans eller om det behövs förbättringar av båda programmen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att mobilisera partnerskap mellan institutionella aktörer på olika nivåer och med civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter.
21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utnyttja den europeiska barngarantins potential att säkerställa familje- och samhällsbaserade miljöer för alla barn i EU, genom att genomföra reformen av systemen för barnomsorg och skydd av barn och stärka de

inkludering, EUT C 41, 3.2.2023, s.1.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2041 av den 19 oktober 2022 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen, EUT L 275, 25.10.2022, s. 33.

nationella systemen för socialt skydd.

Finansiering av den europeiska barngarantin

22. Europaparlamentet upprepar sitt krav på en brådskande ökning av finansieringen av den europeiska barngarantin med en särskild budget på 20 miljarder euro för perioden 2021–2027 som ska ingå i den reviderade fleråriga budgetramen och den förstärkta ESF+. Parlamentet beklagar djupt att kommissionens förslag om halvtidsrevideringen av den fleråriga budgetramen inte återspeglar parlamentets långvariga krav på en brådskande ökning av finansieringen av den europeiska barngarantin. Parlamentet betonar att barnfattigdom är ett europeiskt problem som påverkar alla länder i EU. Parlamentet uppmanar alla medlemsstater, inte bara de där andelen personer som löper risk för fattigdom eller social utestängning överstiger EU-genomsnittet, att öka sina ekonomiska insatser utöver den tematiska koncentration på 5 % som anges i ESF+ och att vara mer ambitiösa när det gäller att investera mer i barn, eftersom detta är en värdefull social investering, genom att överväga att planera om sina nationella operativa program inom ESF+ och avsätta tillräckliga resurser för dem. Det är nödvändigt att införa en bindande tematisk koncentration för alla medlemsstater vid nästa revidering av ESF+. Parlamentet uppmanar kommissionen att inkludera en bedömning av medlemsstaternas åtaganden och strukturreformer på de nyckelområden som barngarantin är inriktad på i den europeiska planeringsterminen och att inkludera en tydlig koppling till anslagna medel för dessa mål inom ramen för ESF+ och andra finansieringsinstrument.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma kvaliteten på de resurser som läggs på barn, i synnerhet att utvärdera den effektiva och följdriktiga användningen av de 8,9 miljarder euro som avsatts för den europeiska barngarantin inom ESF+. Parlamentet uppmanar kommissionen att, som en del av halvtidsöversynen av barngarantin, föreslå alternativ för synergier och kombinera olika finansieringskällor, såsom Europeiska regionala utvecklingsfonden, InvestEU, NextGenerationEU och faciliteten för återhämtning och resiliens, asyl-, migrations- och integrationsfonden, React-EU, programmet EU för hälsa och Erasmus+. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att beakta konsekvenserna av de ökande levnadskostnaderna för genomförandet av barngarantin så att inflationen inte minskar programmets förmåga att uppnå sitt mål att utrota barnfattigdom. Parlamentet framhåller behovet av att noga övervaka genomförandet av investeringarna och reformerna inom pelaren "Strategier för nästa generation" i medlemsstaternas nationella återhämtnings- och resiliensplaner, i syfte att noga utvärdera uppnåendet av delmålen och målen för de åtgärder som syftar till att göra förskoleverksamhet och annan barnomsorg mer ekonomiskt överkomlig, högkvalitativ och inkluderande. Parlamentet framhåller att rapporteringsskyldigheterna i faciliteten för återhämtning och resiliens allmänt sett har resulterat i att det finns mer detaljerade och mätbara mål och data om utgifter på detta politikområde. Parlamentet beklagar emellertid att medlemsstaternas myndigheter i vissa fall inte har lyckats få fram tillräckligt tydliga uppgifter om planerade mål och åtgärder som faktiskt realiserats, exempelvis om antalet nya daghemsplatser och om förskoleverksamhetens ökade täckning. Parlamentet pekar på nödvändigheten av att finansiellt och strukturellt garantera att förskoleverksamhetens och den övriga barnomsorgens utökade kapacitet och täckning bibehålls även efter det att de extraordinära investeringarna inom ramen för de nationella återhämtnings- och

resiliensplanerna har uttömts. Parlamentet betonar nödvändigheten av att samordna de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna på detta område med barngarantins mål och med de redan tilldelade resurserna inom ESF+ och övriga europeiska strukturfonder för att främja synergier, undvika överlappningar i finansieringen och säkerställa de föreslagna åtgärdernas långsiktiga hållbarhet.

24. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att tillgängliga EU-medel och nationella medel används på bästa sätt och uppmanar dem att undersöka innovativa finansieringssystem, bl.a. offentligprivata partnerskap. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att arbeta med Europeiska investeringsbanken och investera i social infrastruktur för barn och familjer. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla ytterligare nationella medel för att komplettera de åtgärder som fastställs i de nationella handlingsplanerna för barngarantin.
25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta vidare med medlemsstaterna genom att tillhandahålla skräddarsydd teknisk expertis genom instrumentet för tekniskt stöd för att öka den tekniska kapaciteten att genomföra den europeiska barngarantin, genomföra reformer som rör barnpolitik och utarbeta reformer för att förbättra inkluderingen av barn i utsatta situationer och kvaliteten på tjänsterna för dem. Parlamentet konstaterar att stödet bör riktas in på utveckling av nationella program samt system för bidrag i flera led för att nå ut till identifierade barnmålgrupper, upprätta nationella övervakningsramar i linje med europeiska standarder och ta fram riktlinjer för att bidra till att förbättra kvaliteten på nationella indikatorer, kontroll och utvärdering.
26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lätta den administrativa bördan för att säkerställa direkt, tillräcklig och lättillgänglig finansiering på regional och lokal nivå för att främja investeringar i social infrastruktur och stärka regionala och lokala tjänsters kapacitet att testa nya modeller och innovativa lösningar för att minska barnfattigdom. Parlamentet framhåller nödvändigheten av att förse lokala och regionala myndigheter och kommuner med adekvat stöd för att genomföra åtgärderna i planerna, särskilt i de mest utpräglade landsbygdsområdena. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att ansökningsomgångarna och finansieringsmöjligheterna når alla berörda parter, inbegripet civilsamhällesorganisationer som bekämpar barnfattigdom. Parlamentet välkomnar modellen med flexibelt stöd till territorier (Fast-Care), varigenom regionala och lokala myndigheter och civilsamhällesorganisationer får finansiering.
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta investera i familje- och samhällsbaserad vård för att säkerställa en effektiv övergång från institutionsvård.

Deltagande av berörda parter på alla nivåer

28. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att involvera alla relevanta berörda parter på samtliga nivåer i översynen och genomförandet av sina nationella handlingsplaner för att skapa solida partnerskap som kan stärka och bredda egenansvaret och engagemanget. Parlamentet framhäver betydelsen av att involvera civilsamhället, personal och tjänsteleverantörer inom förskola och annan barnomsorg samt utsatta grupper, och av att underlätta ett meningsfullt, inkluderande och säkert deltagande av barn och deras familjer och civilsamhällesorganisationer som företräder

barn och deras vårdare, i utvecklingen och genomförandet av kontroll- och utvärderingsramen. Parlamentet betonar i detta sammanhang vilken viktig roll den europeiska plattformen för åtgärder mot hemlöshet har när det gäller att dela med sig av erfarenheter och policyrekommendationer i kampen mot hemlöshet.

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja lokala partnerskap för barn mellan kommunledda tjänster och andra tjänsteleverantörer, lokalsamhällen, föräldrar och barn, skolor, välgörenhetsorganisationer, arbetsmarknadens parter, civilsamhällesorganisationer och aktörer inom den privata sektorn, i syfte att maximera resurserna och en effektiv användning av dem vid genomförandet av den europeiska barngarantin. Parlamentet noterar att lokala partnerskap bör säkerställa ett deltagarbaserat tillvägagångssätt för att utveckla, genomföra och kontrollera den lokala barngarantin och bör garantera att ansvaret för detta är delat. Parlamentet föreslår att det ska skapas en facilitet för tekniskt bistånd för lokala och regionala myndigheter och kommuner för att stärka deras kapacitet att planera och tillhandahålla tjänster med anknytning till barngarantin och maximera EU-medlems potential på detta område.

Styrning av den europeiska barngarantin

30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utforma en solid ram för styrning på EU-nivå och nationell nivå, med tydligt politiskt ansvar och ledarskap, och säkerställa ett framgångsrikt och integrerat samspel mellan barngarantin, nationella ramar och strategier och EU:s sociala agenda och rättviseagenda – inklusive den europeiska planeringsterminen. Parlamentet framhäver behovet av flernivåstyrelse, med gemensamt ansvar och samordnade strategier mellan det lokala, regionala och nationella planet och EU-planet, inbegripet översynen av befintliga relevanta strategier, för att förebygga och begränsa barnfattigdomen.
31. Europaparlamentet framhäver det faktum att nationella samordnare behöver ha tillräckligt inflytande och tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser och behöver ett starkt mandat för att på ändamålsenligt sätt effektivt kunna samordna genomförandet av de nationella handlingsplanerna. Parlamentet betonar att medlemsstaterna har utsett mycket olika profiler till nationella samordnare. Parlamentet understryker att en sådan heterogenitet inte får resultera i ojämna resultat vid tillhandahållandet av den europeiska barngarantin. Parlamentet betonar att de nationella samordnarna har en avgörande roll i styrningen av den europeiska barngarantin, framför allt i sin funktion och sitt ansvar att samordna strategier mellan det lokala, regionala och nationella planet och EU-planet. Parlamentet begär att samordnarna i vederbörlig ordning vartannat år ska rapportera om framstegen med alla aspekter av barngarantin och regelbundet utbyta bästa praxis med sina nationella motparter. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa en förstärkt institutionell samordning.
32. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning i sin resolution av den 29 april 2021 om den europeiska barngarantin att undersöka möjligheten att inrätta en europeisk barnmyndighet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att genomföra en konsekvensbedömning om inrättandet av en europeisk barnmyndighet, med mandat för ett permanent system för kontroll, stöd och samarbete mellan kommissionen, medlemsstaterna, nationella samordnare och berörda parter, inbegripet barnombudsmän eller andra nationella myndigheter som arbetar med barns rättigheter, EU:s byråer,

institutioner och civilsamhällesorganisationer. Parlamentet noterar att konsekvensbedömningen bland annat bör undersöka hur detta organ skulle

- kontrollera utvecklingen av de nationella handlingsplanerna för barngarantin och relevanta trender på EU-nivå,
- arbeta med Eurostat och det europeiska statistiksystemet, däribland nationella statistikbyråer, för en harmoniserad utveckling och insamling av kvantitativa och kvalitativa uppgifter inom alla områden med relevans för genomförandet av målen för den europeiska barngarantin och andra relevanta strategier som rör barn,
- främja utbytet av praxis mellan medlemsstaterna och andra relevanta berörda parter, bland annat genom deltagande i gemensamma initiativ som främjar partnerskap mellan medlemsstaterna och andra relevanta berörda parter,
- stödja medlemsstaterna i deras uppföljning av relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats inom den europeiska planeringsterminen,
- överväga uppdateringar av riktlinjerna i rådets rekommendation om den europeiska barngarantin för att säkerställa ett fullständigt och effektivt genomförande,
- bedriva ett nära samarbete med relevanta berörda parter, vetenskapliga experter och yrkesverksamma och regelbundet samråda med barnforum,
- främja upplysningsåtgärder och liknande kampanjer,
- stödja utvidgningen av den europeiska barngarantin till anslutningsländerna och uppmuntra dem att genomföra den,
- öka medvetenheten om instrumentet för tekniskt stöd och kombinera ESF+ och andra EU-medel för att genomföra barngarantin.

o

o o

33. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.